

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

Marsexamen

i

Kongsbergs offentlige Skole

i Juli 1871.

Indhold:

Stoleefterretninger, meddelte af Rektor.

Kongsberg 1871.

Trykt af N. Erlandsen.

Indbydelseskrift

tit

Ma r s e r a m e n

i

Kongsbergs offentlige Skole

i Juli 1871.

Indhold:
Skoleefterretninger, meddelte af Rektor.

Kongsberg 1871.
Trykt af N. Erlandsen.

Skoleefterretninger.

1868—1871.

Skolen efter den ældre Ordning. Den daglige Læsetid.

I de to første Aar af det treaarige Tidrum, som disse Efterretninger om Kongsbergs offentlige Skole skulle omfatte, har denne fortsat sin Virksomhed som Middels- og Realskole med den samme Organisation og det samme Antal af Klasser, som den i de 19 Aar siden 1851 har havt. Den har fremdeles været ordnet med 2de toaarige Fællesklasser samt 2 toaarige Latinklasser, og to med disse sideordnede, ligeledes toaarige Realklasser, for Disciple i Alderen fra det 8de til det fyldte 16de Aar. Latinklasserne have havt særskilt Undervisning i de for dem særegne Fag, Latin og Græsk, foruden for 2den Latinklassens ældre Aarshold som valgfrit Fag Engelsk, og paa den anden Side have Realklasserne i ligesaa mange Timer havt særskilt Undervisning i de til Realundervisningen hørende Fag, Engelsk, Naturhistorie, Naturlære, Regning og Tegning. Forøvrigt har Undervisningen i Modersmaalet, Tydsk, Fransk, Religion, Historie, Geografi, Matematik og Skrivning været fælles for baade Latinklassernes og Realklassernes Elever. Særskilt Undervisning for en Klasse ældre og yngre Aarshold har været givet i Tydsk i 2den Fællesklasse, i Latin i 1ste Latinklasse og i Græsk i 2den Latinklasse.

Lærefagenes ugentlige Timeantal

var for Skoleaaret 1869—70 fordelt paa følgende Maade:

	1ste Kælles- klasse 8—10 Aar.	2den Kælles- klasse 10—12 Aar.	1ste Latin og Real- klasse 12—14 Aar.	2den Latin og Real- klasse 14—16 Aar.
Norskt	8	6	1 a 3 1 a	2 1
Tydskt		{ 5 a 4 b	1 a 3 1 a	2 1
Franst			3 b	2
Engelskt			3	2 b 3
Latin			{ 7 a 8 b	9 { 5 a 5 b
Græst				
Religion	3	3	2	2
Historie	3	3	3	3
Geografi	3	3	2	1
Naturhistorie		2	2	2
Mathematikt			1 a 4 1 a	4
Naturlære				3
Regning	5	4	2	2
Skrivning	5	2	1 a 1	
Geometr. Tegning		1 b	1	1
Frihaandstegning	1	2	1	1
	28	30	11a 19a 11a 8b 22a 8b	14a 16a 14a 16b 16b 14b

Desuden Sang: 3 Timer ugentlig, fordelte med 1 Time ugentlig paa hver af de 3 Afdelinger, hvori de i denne Undervisning deltagende Disciple have været delte.

og Gymnastik: 4 Timer ugentlig, som med Halvtimer have været fordelte paa Skolens 3 Afdelinger i denne Undervisning.

Timefordelingen efter denne Oversigtstabel er den samme som for 1868—69 og flere foregaaende Aar, med Undtagelse af, at der i 2den Realklasse er henlagt 3 Timer egentlig til Undervisningen i Naturlære istedetfor 4 Timer, som dette Fag tidligere har havt, og Fransk i 1ste Latin- og Realklasse b har faaet 3 Timer egentlig istedetfor dette Fags 4 Timer for.

Hensigten hermed har væsentlig været at indskrænke for Disciplene det samlede Antal af Undervisningstimer, saaledes, at, naar undtages de til Sang- og Gymnastikundervisningen samt de til den ganske valgfrie Undervisning i Engelsk i 2den Latinklasse b henlagte Timer, disses Antal forøvrigt ikke for nogen Discipel i Skolen skulde overskride 30 Timer egentlig. Denne Indskrænkning har i og for sig været en Binding, men har desuden gjort det muligt i Fordelingen af den daglige Læsetid at foretage en ønskelig Forandring.

Spørgsmaalet om dennes hensigtsmæssige Fordeling var nemlig paa ny fremstaaet og havde været Gjenstand for Rectors og øvrige Læreres gjentagne Overveielse paa Foranledning af en fra en Flerhed af Disciplenes Forældre fremkommen Førelse af 20de August 1868, hvori klages over den siden Begyndelsen af Skoleaaret 1867—68 indførte Læsetid, Kl. 8—11 Formiddag og Kl. 12 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag, med Sang- og Gymnastikundervisning i Mellemtiden Kl. 11—12 $\frac{1}{2}$, og hvori tillige andrages om, at den tidligere, nemlig fra 1860 til 1867*) benyttede

*) Naar det i Skolens Indbydelseskrift for 1868 er anført, at Undervisningstimerne allerede i flere Aar før den nuværende Rectors Tid lige til den i 1867 foretagne Forandring i Læsetiden altid samlede havde været henlagt til de 5 Formiddagstimer Kl. 8—1 hver Dag, da er dette en Feiltagelse. Ved høieste Resolutioner af 1841 og 1842 blev den forhen ved alle offentlige Skoler sædvanlige, paa For- og Eftermiddagen med 3 Timers Mellemrum fordelte Læsetid forandret og den samlede Læsetid

faulede Læsetid fra Kl. 8—1 med derpaa følgende Gymnastikundervisning fra Kl. 1—2 igjen maatte blive indført. Dette Forældrenes Andragende blev indsendt til det kongelige Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet, med hvis Samtykke Fordelingen af den daglige Læsetid overensstemmende med den af Rektor og Flerheden af Skolens Lærere afgivne Erklæring fra Begyndelsen af Skoleaaret 1869—70 har været ordnet saaledes:

1. at der de 4 Dage i Ugen (Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag) læses fra Kl. 8—11 og fra Kl. 12—2, og Mellemtimen Kl. 11—12 anvendes til Sang og Gymnastik, medens for de Disciple, som ikke deltage i Sang- eller Gymnastikundervisningen, Mellemtimen er givet til Hvile, paa Skolen og under Lærers Tilsyn;
2. at der de øvrige 2 Dage i Ugen læses fra Kl. 8—1½ med en halv Times Hviletid Kl. 11—11½ for samtlige Disciple og under Lærers Tilsyn paa samme Maade, som den daglige Læsetid ved højeste Resoluitioner af 14de Juli 1841 og 16de Novbr. 1842 havde været fordelt allerede i en Række af Aar før 1860.

Denne Ordning, der siden er vedbleven uforandret, synes at have tilfredsstillet alle Parter. Ulemperne af de 5 Timers sammenhængende Skolarbejde uden nogen mellemkommende længere Hviletid ere undgaaede; Sang- og Gymnastikundervisningen har beholdt den for denne Under-

ber ved Skolen indført, dog saaledes, at der foruden Triminutterne ved hvert Timestifte tillige mellem 3de og 4de Undervisningstime gaves Lærere og Disciple en halv Times Arbejdshvile. Disciplene holdtes da paa Skolen fra Kl. 8—1½. Da senere Gymnastikundervisningen indførtes i Skolen og det i 1860 viste sig, at denne, dersom den ikke igjen blev indflettet, maatte henlægges til Timen Kl. 1—2, blev den daglige Læsetid Kl. 8—1 uden den halve Times Arbejdshvile indført. Sang- og Gymnastikundervisningen heniagt til Kl. 1—2. Saaledes var Læsetiden ordnet fra 1860 til 1867.

visning heldigere Plads; Gymnastikundervisningen har kunnet fordeles med 8 Halvtimer paa Skolens Gymnastikafdelinger. Forældrenes Duffe om, at deres Børn ved Ordningen af den daglige Læsetid i Skolen ikke maatte hindres fra sammen med Familien at deltage i Middagsmaaltidet, forsaavidt dette i flere Huse maa henlægges til den første Middagstime, har Skolen ligesaalidt seet sig istand til at imødekomme ved denne Ordning, som ved nogen af de to andre her ved Skolen i de sidste 30 Aar benyttede Fordelinger af Læsetiden. Derimod ere Klagerne over Disciplens Løben til og fra Skolen i Hviletiden efter Kl. 11 blevne afhjulpne, idet Skolens Lærere villigen have paataget sig den Inspektion, som efter den nu approberede Ordning af Læsetiden udtræves ikke blot i Samlingstiden før Kl. 8 og i de 10 Frimuter ved hvert Timesfifte, men ogsaa i den mellem Kl. 11 og 11½ eller Kl. 11 og 12 faldende Hviletid.

De i hvert af Skolcaarene 1868—69 og 1869—70 gennemgaaede Undervisningspenge ere i det Væsentlige de samme, som i en Række af Aar dels hvert Aar dels hvert andet Aar have været læste.

Om Skolens Omdannelse efter den nye Skolelov.

Ved Indtrædelsen af Skolcaaret 1870—71 er Skolens Omdannelse i Overensstemmelse med den nye Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 bleven paabegyndt. Denne Lov var allerede ved fgl. Resolution af 9de November f. A. for alle Statens Skoler fra 1ste Januar 1870 traadt i Kraft, dog med Undtagelse af de af dens Bestemmelser, som vedrøre Skolernes Undervisning og deres deraf betingede Ordning. Angaaende disse Bestemmelseres succesfide Gjennemførelse

skulde der for hver enkelt Skole senere erhverves egl. Resolution.

Al de herhen hørende Bestemmelser meddeles her følgende:

Den nye Skolelov bestemmer nemlig, at de offentlige eller Statens Skoler for den høiere Almendannelse skulle være 1. Middelskoler, 2. Gymnasier, og disse sidste skulle være dels Latingymnasier, dels Realgymnasier.

Middelskolen, med et syvaarigt Kursus i Regelen for Alderen 9—15 Aar, skulle være Forskoler for Gymnasierne og tillige meddele de Disciple, som fra dem træde umiddelbart over i Livet, en affsluttet og efter deres Behov afpasset Almendannelse.

Gymnasierne skulle i et treaarigt Kursus, i Regelen for Alderen 15—18 Aar, fuldende Forberedelsen for Universitetet og høiere Specialskoler.

Undervisningsfagene i Middelskolen ere:

Religion, Modersmaal, Historie, Geografi,

Regning, Skrivning,

Tydske fra 1ste Skoleaars andet Halvaar,

Naturkundskab og Tegning fra 2det Skoleaar,

Geometri fra 3die Skoleaar,

Latin og Engelsk fra 4de Skoleaar,

Fransek fra 5te Skoleaar.

De to Fag, Latin og Engelsk, ere valgfrie forjaavidt, at enhver Discipel kun skal undervises i det ene af dem; de, der læse Latin, danne en Latinlinie, de, som læse Engelsk, en Engelsklinie.

De øvrige Fag ere tvungne; dog blive Disciple paa Forlangende at fritages for Undervisningen i Fransek og i en Del af Naturkundskaben.

Efter Andragende fra Forældre eller Foresatte kan Rektor fritage en Discipel fra Undervisningen i enkelte af de ikke valgfrie Fag, naar han paa Grund af tungt

Kemne eller svag Helbred har Banffelighed for at følge med i dem alle.

I Middelskolerne saavel som i Gymnasierne skal der meddeles Undervisning i Sang samt i Gymnastik og militære Øvelser; fra denne Undervisning kan der tilstaaes Fritagelse, naar særegne Omstændigheder ere tilstede.

Maalet for Undervisningen i de forstjellige Fag i Middelskolen er fastsat saaledes:

1. I Religion: At Discipelen besidder sikkert Kjendskab til den bibelske Histories væsentlige Indhold og til den kristelige Troes- og Sædelære efter den evangelisk-lutheriske Bekjendelse.
2. I Modersmaalet: At han læser tydeligt og udtryksfuldt og besidder noget Kjendskab til Modersmaalets Skønlitteratur samt med Orden og Tydelighed i sprogrigtig Form og uden orthografiske Feil kan behandle en lettere Opgave.
3. I Tydsk: At han besidder sikker Kundskab i det Væsentlige af Grammatiken, rigtig og med Færdighed kan oplæse og oversætte forhen ulæste Stykker, som ingen særegne Banffeligheder indeholde, samt at han ved Hjælp af Ordbog kan skrive en Stil uden grovere Feil.
4. I Latin: At han har Grammatikens Formlære og de vigtigste Hovedregler af Syntaxen vel inde, ved Hjælp af Ordbog og Grammatik kan skrive en let Stil uden grovere Feil og færdigen oversætte og forklare et passende Udvalg af lettere Forfattere.
5. I Engelsk: At han besidder sikker Kundskab i det Væsentlige af Grammatiken, rigtig og med Færdighed kan oplæse og oversætte et forhen ulæst Stykke af en lettere Forfatter samt ved Hjælp af Ordbog kan skrive en Stil uden grovere Feil.
6. I Fransk: At han besidder sikker Kundskab i det Væsentlige af Formlæren samt nogenlunde rigtig kan

oplæse og med Færdighed oversætte, hvad der i Skole: er gennemgaaet af en Læsebog.

7. **I Historie:** At han besidder klar Oversigt over den almindelige Verdenshistorie og fuldstændigere Kundskab i Nordens, fornemmelig Fædrelandets Historie.
8. **I Geografi:** At han besidder en nogenledes fuldstændig Oversigt over den fysiske og politiske Geografi samt fuldstændigere Kjendskab til de tre nordiske Lande, fornemmelig Fædrelandet.
9. **I Naturkundskab:** At han besidder Oversigt over Dyr- og Planteriget med fuldstændigere Kjendskab til de mærkeligste, fornemmelig indenlandske Arter og Slægter samt Kjendskab til de vigtigste Mineralier; endvidere at han kjender de vigtigste Naturfænomener og Lovene for de deri virkende Kræfter.
10. **I Mathematik:**
 - a. At han besidder Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, — derunder indbefattet Brugen af Logarithmer, — anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, samt i Regning med Bogstavstørrelser og i Løsning af Ligninger af 1ste og 2den Grad.
 - b. At han besidder Færdighed i at udføre de almindelige og praktisk anvendelige geometriske Konstruktioner og Beregninger, og kan gjøre Rede for den plane Geometri efter en kortfattet Lærebog.
11. **I Tegning:** At han besidder Øvelse i at aftegne simple Figurer efter Fortegninger. Disciplene af Engelsklinien bør tillige besidde Færdighed i efter Maal og med Pasjer og Lineal at aftegne Tegemer af simple Former.
12. **I Skrivning:** At han skriver en ren og tydelig Haandskrift.

Skoleaarets Undervisning afsluttes i enhver Klasse med en offentlig Aarsexamen. Den for Middelskolens øverste Klasse anordnede Aarsexamen er tillige

denne Skoles Afgangsexamen. De som have Examinanderne dels skriftlig dels mundtlig at gjøre Rede for de Kundskaber og Færdigheder, som ere Maalet for Middelskolens Undervisning.

Optagelse af Disciple skal i Regelen kun finde Sted ved Undervisningens Begyndelse i det nye Skoleaar. Disciple, som optages i en Middelskole, skulle ikke være under 9 og ikke over 16 Aar; Undtagelse fra denne Regel kan under særegne Omstændigheder tilstedes af Rektor.

For at blive optagen i en Middelskoles første Klasse maa Discipelen kunne:

1. læse rent,
2. skrive Sammenstift og affskrive efter Bog,
3. regne Additio, Subtraktio og Multiplikatio i ubenævnte hele Tal,
4. gjengive nogle af de vigtigere bibelske og fædrelands-historiske Fortællinger og vise noget Kjendskab til Fødelands og Norges Kart.

For at blive optagen i en af en Middelskoles høiere Klasser maa Discipelen besidde de Kundskaber og Færdigheder, som ere Maalet for den foregaaende Klasse's Undervisning.

Med en Middelskole kan der forenes en praktisk Realklasse, hvis Undervisning skal ordnes efter en for hvert Tilfælde udfærdiget Plan.

Formaalet for Undervisningen i den praktiske Realklasse skal være at udvide og videre bearbejde Middelskolens Undervisningsstof, dog med særligt Hensyn til Uddannelsen for praktiske Livsstillinger.

Undervisningsfagene i denne Klasse skulle derfor ordnes i visse Grupper med og uden levende Sprog. Som fast Discipel i denne Klasse optages ikke blot enhver, der har bestaaet Middelskolens Afgangsexamen, men ogsaa andre, naar de bestaa en Optagelsesprøve, hvis Indhold og Form bestemmes i Planen. Foruden faste Disciple kunne

ogsaa andre optages og stedes til Undervisning i enkelte Fag.

Angaaende Kongsberg Middels- og Realskoles Omdannelse til en Middelskole efter den nye Ordning blev der i Begyndelsen af 1870 ifølge Kirke-Departementets Opfordring af Skolens Vedkommende afgivet Betænkning og Forslag.

I den af Rektor og Skoleraadet i denne Anledning afgivne Betænkning foreslaaes den nye Middelskoles fulde sexaarige Kursus fordelt paa 4 Klasser, hvoraf 2 og deriblandt altid den øverste, der er Repetitions- og Afgangsklassen, bør være etaarig. Under Repetitionen til Skolens Afgangsexamen, som vil medtage Halvparten af det sidste Skoleaar og i enkelte Fag rimeligvis ogsaa mere, vil Afgangsklassens Disciple ikke kunne undervises sammen med den foregaaende Klasse. I de toaarige Klasser vil desuden i enkelte Fag tiltrænges Timer til særskilt Undervisning for disse Klassers forskjellige Aarshold. Det samlede Antal af Undervisningstimer i en Middelskole med 4 Klasser, som af Skoleraadet foreslaaet, antages saaledes i det Hele at udgjøre 157. Forøvrigt antages Omdannelsen at kunne iværksættes fra Begyndelsen af Skoleaaret 1870—71, fra hvilken Tid Middelskolen efter den nye Ordning kunde træde i Virksomhed med sine 4 nederste Klasser, forenede til 2 toaarige Klasser. Dersom Omdannelsen iværksættes paa denne Maade, vilde der af den ældre Middels- og Realskole i 1870—71 være tilbage kun 1ste Latin- og Realklasse b og 2den Latin- og Realklasse. I de to følgende Skoleaar skulde Omdannelsen fortsættes ved Oprettelsen af den nye Middelskoles 5te og 6te Klasse, medens de tilbageværende Klasser af den ældre Middels- og Realskole skulde ophæves efterhaanden, som deres Disciple opflyttedes.

Denne Skoleraadets Betænkning angaaende den nye

Middelskoles Klasseordning og Tiden for Omdannelsens Færdiggjørelse blev i det Hele tiltraadt af Skolens Forstanderskab. Kun med Henſyn til det forhøiede Tilſkud af Staten eller Kommunen, ſom for Budgetterminen 1872—73 vilde blive nødvendigt paa Grund af, at den nye Middelskole i dette Aar vilde være i Virksomhed med alle ſine Klafſer, medens der i ſamme Aar endnu vilde være tilbage det ſidſte Aarshold af den ældre Middels- og Realkoles Diſciple, fandt Skoleforſtanderſkabet at maatte gjøre opmærksom paa, at der, forſaaavidt et høiere Tilſkud ikke kunde paaregnes, vilde være Udgang til for det enkelte Aar at organiſere den nye Middelskole med 3 toaarige Klafſer, hvorved dens Udgifter vilde formindſkes.

I Kirke-Departementets Kundſkrivelse af 24de November 1860 er det antaget, at Skolepengene i den nye Middelskole i al Fald fra 1ſte Juli 1872 maatte ſættes med ſamme Beløb for Diſciplene paa Engelfklinien ſom for Diſciplene paa Latinlinien. For om muligt at ordne Sagen ogſaa i dette Punkt allerede fra Begyndelſen af Skolens Omdannelse havde Rektor foreſlaaet en Omregulering af Skolepengene, ſaaledes, at diſſe for hver Diſcipel af den nye Middelskole ſkulde erlægges

i dens 3 nederſte Klafſer med 12 Spd. aarlig og

i dens 3 overſte Klafſer = 18 — —

foruden Lys- og Brændpenge ſom hidtil 12 Ort aarlig, eller forſaaavidt Lys- og Brændpenge efter den nye Skolelov ikke kunde opkraves,

i Skolens 3 nederſte Klafſer med 15 Spd. aarlig og

i dens 3 overſte Klafſer = 20 — —

Fudſkrivningspenge og Moderation for flere Brødre, der paa ſamme Tid ſøge Skolen, ſom hidtil.

Dette Forſlag om Forandringer i de gjældende Beſtemmelſer angaaende Skolepengene blev af Skoleforſtanderſkabet overſendt Kongſbergs Kommunebeſtyrelſe, for at

denne Beslutning der kunde erhverves om, hvorvidt den, for at Omreguleringen strax kunde finde Sted, var villig til at garantere Skolekassen et ligesaa stort samlet Beløb af Skolepenge, som det der er opført i de Beregninger, der ligge til Grund for Storthingets Bevilgning til Skolen for Budgetterminen indtil 31te Marts 1872 og nu efter det iaar afholdte Storthings Beslutning indtil 30te Juni 1872.

Kongsbergs Formands og Repræsentaunders Beslutning i denne Sag er af 31te Marts f. N. og gaar ud paa, at Kommunen ikke kan overtage den forlangte Garanti.

Ved fgl. Resolution af 5te Mai f. N. blev det derpaa bestemt:

“At der i Henhold til Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 § 67 og i Overensstemmelse med den kongelige Resolution af 6te November forrige Aar naadigst bestemmes, at de af den nævnte Lovs Bestemmelser, som vedrøre Skolernes Undervisning og deres deraf betingede Ordning, skulde ved Undervisningens Begyndelse efter indeværende Aars Sommerferie sættes i Kraft for Kongsbergs Middels- og Realskole, saaledes, at Middelskolens fire nederste Klasser træde i Virksomhed fra nævnte Tidspunkt og dens høiere Klasser efterhaanden som fjerde Klasse Disciple rykke op, med Forening af etaarige Klasser til toaarige efter Overbestyrelsens nærmere Bestemmelse.”

I Kirkedepartementets ved denne kongelige Resolution bifaldte underdanigste Indstilling hedder det:

“— — Med Hensyn til det af Kongsbergs Middels- og Realskoles Vedkommende fremsatte, ovenfor i det Væsentlige gjengivne Forslag til Skolens Ordning i Overensstemmelse med den nye Lov skal Departementet bemærke, at Skolen, Indrettet efter det, vil paa Grund af den tilsigtede Beva-

relse af to etaarige Klasser og Deling af de andre toaarige Klasser i flere eller færre Timer saa et Antal af 157 ugentlige Timer, medens Middelskolens Timetal gennem den mere sparsommelige Ordningsplan, som Departementet i dens Grundtræk har fremstillet i sit underdanigste Foredrag af 23de d. M. om Ordningen af Tromsø Skole, vil kunne indskrænkes til 116. Men ligesom Departementet i nævnte Foredrag har udtalt det som ønskeligt, at enkelte Klasser kunde deles i flere Timer, saaledes erkjender Man, at en videregaaende Deling vil være af megen Betydning til at styrke Skolens Bestræbelser for Opnaaelsen af dens Maal. Man finder derfor Grund til at anbefale den foreslaaede Ordningsplan i det Hele, forsaavidt den kan gennemføres ved Hjælp af Skolens paaregnelige Indtægter, hvad Man antager vil kunne ske i Terminen indtil 1ste Juli 1872. Naar det derimod i Rectors Beregninger er forudsat, at der for Aaret 1872—73 skulde ydes af Statens Midler et betydeligt høiere Bidrag end det sædvanlige, antager Departementet, at der, som antydet af Forstanderskabet, bør for dette Aar søges tilveiebragt en sparsommeligere Ordning af Skolen, saa at noget yderligere Tilskud af Staten eller Kommunen ikke skal fornødiges, og Departementet vil i sin Tid ved Affattelsen af Budgetforslaget for det nævnte Aar iagttage det i denne Henseende Fornødne.

I Anledning af det af Skolens Vedkommende reiste Spørgsmaal om Skolepengene skal Departementet oplyse, at Man i den førnævnte Kundskrivelse af 24de November f. A. har bemærket, at ingen Forandring i Skolepengenes nu vedtagne Størrelse antages at kunne ske inden 1ste Juli 1872, medmindre vedkommende Kommunalbestyrelse garanterer Skolekassen et ligesaa stort samlet Beløb af Skolepenge som det, der er opført i de Beregninger, som ligge til Grund for Storthingets Bevilgning af det nu gjældende Budget. Da Byens Formænd og Repræsen-

tanter have negtet at overtage en saadan Garanti, antager Departementet, at de nu gjældende Bestemmelser om Skolepengene maa forblive uforandrede, indtil Skolens Budget for 1872—73 bliver vedtaget."

Ved Rundskrivelse af 29de Juni f. A. har Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet vedtaget et af den kgl. Undervisningskommission udarbejdet Udkast som gjældende Undervisningsplan for Middelskolen efter den nye Ordning.

Denne Rundskrivelse er saalydende:

Til Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for Skoleforstanderskabet og Skoleraadet meddeles herved, at Departementet i Henhold til § 19 i Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 har vedtaget det i den kongelige Undervisningskommissions Skrift — 1 Del S. 313—319 — indeholdte Udkast som gjældende Undervisningsplan for Middelskolen, efterat følgende Forandringer ere foretagne i Udkastet:

1. De forskjellige alternative Forslag om Valg af latinske Forfattere, der ere fremsatte S. 250 og 288 i Kommissionens Skrift, opstilles til frit Valg for hver enkelt Skole.
2. I Undervisningsplanen for Historie i 1ste Klasse tilføies til Slutningen: "i Forbindelse med Læsning af historiske Fortællinger."
3. I Undervisningsplanen for "Mathematiske Fag" udelades under 3die Klasse Ordene: "Positive og negative Størrelser" og under 4de Klasse: "med en og to ubekjendte", medens der under 5te Klasse efter Ordene: "Egninger af første Grad" tilføies: "med en eller flere ubekjendte."

Departementet skal forøvrigt bemærke, at ligesom

den ved mange Skoler stedfindende Forening af etaarige Klasser til toaarige nødvendiggjør Modifikationer i den under Forudsætningen om etaarige Klasser affattede almindelige Undervisningsplan, saaledes antages ogsaa den Omstændighed, at Disciplene ved Optagelsen i Middelskolerne utvivlsomt ville komme til ved nogle Skoler i Regelen at staa paa et høiere Trin af Udvikling end ved andre Skoler, alt efter Bestaffenheden af den forberende Undervisning, hvortil der paa de forskjellige Steder har været Anledning, at ville bevirke, at Disciplenes Fremadskridning i de lavere Klasser kan og bør blive noget rasere ved nogle Skoler end ved andre. Departementet vil derfor have Undervisningsplanen betragtet ikke som indeholdende Forskrifter, der strengt skulle følges i alle Enkeltheder, men som en Fremstilling af en hensigtsmæssig, vel ordnet og jevnt fremadskridende Undervisningsmaade, der er opstillet til Veiledning og til Efterfølgelse i det Væsentlige, og som derhos har den Bestemmelse gennem en nærmere Indgaaen i Enkelthederne at betegne Maalet for og Omfanget af Undervisningen i de forskjellige Fag paa en nøiagtigere og noget mere anskuelig Maade, end det har kunnet ske gennem Lovens i store og almindelige Træk givne Betegnelser deraf. Særlig antages nogen Afvigelse fra Undervisningsplanens Bestemmelser for de høiere Klasser at ville blive nødvendig for de første Mars Kuld af Disciple, som ikke have modtaget sin tidligere Uddannelse efter den for Middelskolens lavere Klasser vedtagne Undervisningsplan.

Medens det saaledes ikke kræves, at Undervisningen skal i enhver Enkelthed indrettes i Overensstemmelse med Undervisningsplanens Anordning, skal man have D^{hr} Rektorer anmodede om at affatte den Beretning om, hvad der i de forskjellige Fag er gennemgaaet i hver enkelt Klasse, der bør udgjøre en Del af den aarlige Indberetning om Skolens Virksomhed, som hver af dem vil have at indsende til Departementet senest to Maanedes efter

Undervisningens Begyndelse i det nye Skoleaar, i væsentlig Overensstemmelse med den Form, hvori Undervisningsplanen er affattet, saa at det ved Forretningens Jevnserelse med denne let vil kunne bemærkes, hvilke Afgivelser fra Planens Bestemmelser have fundet Sted. Man vil da senere, naar hensigtsmæssigere, for Middelskolerne specielt udarbejdede Lærebøger gennem nogen Tid have været benyttede, kunne tage Undervisningsplanens Enkeltheder under fornyet Overveielse.

Ved at meddele Ovenstaaende finder Departementet her at burde gjentage den Anmodning, man i Rundskrivelsen af 24de November forrige Aar henvendte til Skolernes fæmtlige Lærere, at de ville gjøre sig bekendte med de til enhver Tid forhaandenværende Lærebøger i de Fag, hvori de besidde fornøden Indsigt, og ved Valget af Skolebøger, som de anbefale til Benyttelse, holde sig skarpt for Øie, at Lærebogen ikke bør indeholde en større Stofmængde end fornødent for Opnaaelsen af Skolens Viemed med Fagets Optagelse og heller ikke ved sin Fremstillings Form byde Disciplene større Vanstieligheder ved Tilguelsen, end som stemmer med disses Udviklingsstrin. Men ved at anbefale Valget af Lærebøger med et stærkt begrændset Udvalg af Lærestof vil Departementet ikke have fraraadet, men maa tvertimod betegne det som hørende med til en vækkende og dannende Undervisning, at Læreren efter Fagets Bestaaenhed og den Anledning, som Lærebogen tilbyder, ved mundtligt Foredrag eller ved Oplæsning for eller af Disciplene dels meddele disse flere Kjendsgjerninger, som dog ialfald ikke ved Examenen bør kræves erindrede, dels stundom ogsaa fører dem ind i dybere Opfatninger af Kjendsgjerningerne end de, som indeholdes i Lærebøgerne. Overhovedet maa Departementet betegne det som en Betingelse ikke alene for at Overlæselse og Overanstrengelse af Disciplenes Kræfter kan undgaaes, men ogsaa for at den høiere Skole under dens nu vedtagne

nye Ordning skal i det Hele kunne virke til fuldt Gavn for den tilværende Slægt, at den nye Undervisningsplan bliver gennemført i den Land, hvori den er udarbejdet, og som findes udtalt ikke alene i Planens egne Bestemmelser, men ogsaa i den kongelige Kommissions Bemærkninger om Undervisningens Maal, Midler og Methode, hvormed Departementet forudsætter, at ikke alene Skolens Bestyrere, men ogsaa deres øvrige Lærere ville have gjort sig bekendte,

Undervisningsplan for Middelskolen,

approberet ved foranstaaende Kirke-Departementets
Skrivelse.

Timefordelingstabel.

Aar	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	9-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15
1. Religion . . .	3	3	3	2	2	2
2. Modersmaal	9 à 11 6*	5	5	4	3	3
3. Tydsk	5	5	5	3	3	3
4. Latin eller Engelst . . .	—	—	—	L. E. 7 6	L. E. 7 6	L. E. 7 5
5. Fransk (vlgfr.)	—	—	—	—	3	2
6. Historie . . .	3	3	3	3	2	3
7. Geografi . .	3	3	3	3	1	1
8. Naturkundskab	—	2	2	2	3**	3**
9. Mathem. Fag	4	4	6	6	6	6
10. Tegning . . .	—	} 5	} 3	E 1	E 1	E 1
11. Sfrivning . .	4			—	—	—
Sum . .	26 à 28	30	30	30	30	30-29

* 9 à 11 ugentlige Timer i første Halvaar til Norsk; i andet Halvaar 6 Timer til Norsk og 5 til Tydsk.

** Den ene af disse tre Timer anvendt til Undervisning i den Del af Naturkundskaben, der ifølge Undervisningsplanen er valgfri.

Anm. Bogstav L, sat over et Timetal, betegner Timerne som bestemte for de Disciple, der læse Latin (Latinlinien). E betegner Timerne som bestemte for dem, der læse Engelst (Engelstlinien).

Religion.

1ste Klasse: Bibelhistorie efter en kortfattet Lærebog (Jesu Liv udsørligere gennem Lærerens mundtlige Fortælling).

Katekismus 5 Parter (uden Luthers Forklaring).
Et Udvalg af Salmer.

2den Klasse: En større Bibelhistorie; Katekismen med Luthers Forklaring. Et Udvalg af Salmer.

3die Klasse: Bibelhistorie. Katekismen læses ud og repeteres. Et Udvalg af Salmer. ; .

4de Klasse: Bibelhistorie. Pontoppidans Forklaring.

5te Klasse: Bibelhistorie. Forklaringen læses ud.

6te Klasse: Repetition af Bibelhistorien og Forklaringen.

I 5te og 6te Klasse gjenne-gaaes Søndagstexterne fra 2den Klasse af forbindes med Religionsundervisningen Læsning af Bibelen, fornemmelig af de historiske Bøger. Under den bibelhistoriske Undervisning medtages det nødvendige af den bibelske Geografi.

Moderemaal.

1ste Klasse: Læsning; Gjengivelse af det læste. Vers og prosaiske Smaastykker læres og fremsiges.

Grammatik (mundtlig): Hovedtaledelene. Den enkelte Sætning. I andet Halvaar Formlære, svarende til, hvad der gjenne-gaaes i Tydsk.

Skriftlige Øvelser: Afskrivning efter Bog eller af noget udenadlært. Diktat. Gjengivelse.

2den Klasse: Læsning; Vers og prosaiske Smaastykker udenad. Mundtlig Gjenfortælling. Grammatik (Lærebog kan benyttes): Taledelene. De vigtigste Sætningsforbindelser. Formlære i Forbindelse med den tydske.

Skriftlige Øvelser: Afskrivning af noget udenadlært. Diktat. Gjenfortælling. Regler for Orthografi og Interpunktion.

3die Klasse: Læsning. Mere fri og sammenhængende Gjengivelse. Udenadlærte Digte og prosaiske Stykker. Gjengivelse af selvalgte Stykker.

Grammatik: Sætningslæren. Formlæren (efter en Lærebog).

Skriftlige Øvelser: Diktat (Interpunktion). Gjengivelse af selvalgte Stykker. Omsætning af Digte til Prosa. Frie Fortællinger efter Mønstre.

4de Klasse: Læsning. Foredrag af Digte og selvvalgte Fortællinger eller Beskrivelser.

Grammatik: Repetition.

Skriftlige Arbejder: Fortællinger. Omskrivning af Digte. Biografier og Beskrivelser. Breve.

5te og 6te Klasse: Læsning af Forfattere eller længere Stykker af disse (derunder dramatiske Arbejder). Oplysninger om Forfatterne. Troper og Figurer. Det jambiske og trochæiske Versemaal. Friere mundtligt Foredrag. I sidste Skoleaar samles de efterhaanden meddelte mythologiske Oplysninger.

Skriftlige Arbejder: Beskrivelser. Karakteristiker. Skildringer. Uddrag og Sammen drag. Fremstilling af Tankegangen i Forfatteres Arbejder, Oversættelser.

Ovelser i at læse Svensk.

Tydsf:

1ste Klasse: Læseovvelser; Exempler af en Læsebog. Retrovertering.

Grammatik (mundtlig): Artikelens, Substantivernes og Adjektivernes Deklination.

Afskrivning.

2den Klasse: Læsebog. Retrovertering.

Grammatik (efter en Lærebog): Deklinationerne med de vigtigste Kjønsregler. Den svage Konjugation. Enkelte stærke Verber. Pronomener og Præpositioner

Oversættelse af lette Sætninger paa Tydsf.

3die Klasse: Læsebog; Lettere sammenhængende Stykker.

Grammatik: Formlæren i Sammenhæng. (Verbernes Sammensætning).

Stile. Mundtlig Retrovertering.

4de Klasse: Læsebog; Prosaiske Stykker og Smaadigte.

Grammatik: Repetition af Formlæren. Kasuslæren. Vigtigere Regler af Tids- og Moduslæren.

Skriftlige og mundtlige Øvelser i at oversætte til Tydsk.

5te og 6te Klasse: En større Læsebog eller udvalgte Forfattere: Længere sammenhængende prosaiske og poetiske Stykker.

Grammatik: Syntax. Repetition.

Fortsette Øvelser i at oversætte til Tydsk.

Latin:

4de Klasse: Det væsentlige af Formlæren inden Grændserne for den regelmæssige Sprogbrug. En Læsebog. Retrovertering.

Under Læsningen de vigtigste Grundregler af Syntaxen (mundtlig).

5te Klasse: Forfattere: Cæsar eller Cornelius Nepos.

Grammatik: Formlære. De vigtigste Regler af Kasuslæren.

Mundtlige og skriftlige Øvelser i at oversætte til Latin.

6te Klasse: Forfattere: Phædrus, Ciceros Taler eller Sallust.

Grammatik: Kasuslærens Hovedregler i Sammenhæng. De vigtigste Regler om tempora og modi. Stileøvelser.

Kurjorist Læsning. Repetition.

Engelsk:

4de Klasse: En Læsebog.

Formlære. Diktatøvelser. Retrovertering. Dette Exempler oversættes til Engelsk.

5te Klasse: Læsebog. Formlæren. Det vigtigste af Syntaxen. Diktatøvelser og Stile. Øvelser i mundtligt Udtryk.

6te Klasse: En større Læsebog eller lettere Forfattere med Oplysninger af Sprogets og Litteraturens Historie. Grammatik. Stile og Øvelser i mundtlige Udtryk.

Frausf.

5te Klasse: En Læsebog. Formlære. Retrovertering.

6te Klasse: Læsebog. Formlæren og under Læsningen det væsentligste af Syntaxen. Retrovertering.

Historie.

1ste Klasse: Mundtlige Fortællinger, hentede fra Nordens og Oldtidens Historie i Forbindelse med Læsning af historiske Fortællinger.

I de følgende Klasser: Efter en kortfattet Lærebog en sammenhængende Fremstilling af Verdenshistorien med udførligere Behandling af Nordens Historie. Dog kan Læsningen af Lærebogen udsættes til tredie Klasse, i hvilket Tilfælde en kort Lærebog i Nordens Historie gennemgaaes i en Del af 1ste og hele 2den Klasse.

Geografi.

1ste og 2den Klasse: Forberedende mundtlig Oversigt efter Globus og Vægkarter. Et kortfattet Udtog.

3die til 5te Klasse: En Lærebog (den fysiske Geografi i Sammenhæng i 5te Klasse).

6te Klasse: Repetition.

Naturkundskab.

2den og 3die Klasse: En Oversigt over Dyreriget, meddelt gennem Forevisning og Beskrivelse af fremtrædende Hovedformer. Indsamling, Forevisning og Beskrivelse af Planter.

4de Klasse: En kortfattet Lærebog til systematisk Oversigt over det forhen gennemgaaede.

5te og 6te Klasse: Forevisning og Beskrivelse af de vigtigste Stens og Bergarter. Grundtrækkene af Jordens geologiske Bygning. Luftens og Vandets Egenskaber, Bestanddele og Betydning. Barometret. Varmens Kilder. Thermometret. Varmens Indflydelse paa Luften, Vandet, Jorden og paa Dyre- og Plantelivet. Lustelektricitet. Jordmagnetisme. Repetition af de tre øverste Klasfers Pensum.

Valgfrit (1 Time ugentlig): Ligevægt og Bevægelse. De enkelte Maskiner. Forskjellige Slags Kræfter (Dampkraften). Lyd og Drets Indretning. Lysets Reflexion og Brydning. Solspektret. Diet. Galvanisme og Elektromagnetisme til Forklaring af den elektriske Telegraf. Repetition.

Mathematisk Fag.

1ste Klasse: De fire Regningsarter med hele Tal. Lette Opgaver fra det daglige Liv til Indsættelse af Regning med benævnte Tal. Hovedregning. Tabel.

2den Klasse: De fire Regningsarter med hele og brudne Tal. Hovedregning. Praktiske Øvelser, hvorunder lette Opgaver af den enkelte Reguladetri (ved Reduktion til Enheden).

3die Klasse: Regning (4 Timer): De fire Regningsarter med Brøk og Decimalbrøk. Indsættelse af Talværdier i Bogstavudtryk. Praktiske Opgaver, hvorunder Rentens Regning og sammensat Reguladetri (ved Reduktion til Enheden).

Tegning (2 Timer): Lette geometriske Tegneøvelser (rette Linier, Cirkler, Vinkler, Paralleler Triangler og Parallelogrammer).

4de Klasse: Regning (4 Timer): De fire Regningsarter med Polynomier; Ligninger af 1ste Grad. Potensserien, Kvadratroduddragning. Praktiske Øvelser.

Tegning (2 Timer i første Halvaar): Fortsatte Konstruktionsøvelser med dertil knyttede Udmalinger og Beregninger.

Geometri (2 Timer i andet Halvaar): En kortfattet Lærebog.

5te Klasse: Regning (3 Timer): Regning med Potentser og Rodstørrelser. Logarithmer. Ligninger af første Grad med en eller flere ubekjendte. Proportioner. Praktiske Øvelser.

Geometri (3 Timer): Lærebogen. Praktiske Øvelser.

6te Klasse: Regning (2 Timer): Logarithmer med Anvendelse paa Renteregning og geometriske Beregninger. Ligninger af 2den Grad med en ubekjendt. Praktiske Øvelser. Repetition.

Geometri (4 Timer): Lærebogen. Repetition.

Undervisningen i Skoleaaret 1870—71 efter den vedtagne Omdannelsesplan.

Lærefagene's egentlige Timeantal vil sees af følgende

Timefordelingstabeller for 1870—71.

A. Middels- og Realskolen

	1ste		2den	
	Latin og Real klasse b 13—14 Aar		Latin og Real- klasse 14—16 Aar.	
Moderemaalct	3		2	1
Dydst	3		2	1
Fransst	3		2	
Engelst		3	2b	3
Latin	8		9	
Græst			{5a 5b	
Religion	2		2	
Historie	3		3	
Geografi	2		1	
Naturhistorie		2		2
Mathematik	4		4	
Naturlære				3
Regning	2			2
Skrivning		1		
Geometrisk Tegning		1		1
Frihaandstegning		1		1
	8	22 8	14a 16 14 16b 1	

B. Middelstolen efter den nye Ordning.

	1ste Klasse I og II 9—11 Aar I I og II II		2den Klasse III og IV 11—13 Aar. III III og IV IV		
Religion	3		1	2	
Modersmaalet	5 ¹	6	2	3	1
Tydsff	5 ²	5	3	2	1
Latin for Latinlinien (L)					7
Engelsk for Engellslinien (E)					6
Fransff					
Historie	3			3	
Geografi	3			3	
Naturkundskab		2		2	
Mathematisk Fag	4			6	
Tegning		2	1		E 1 ³
Skrivning	3	2	2		
	8	21	9	9	21
				L9	E9

¹ 3 første Halvaar.

² 3 andet Halvaar.

³ For Engellslinien og sammen med 2den Klasse 1.

Desuden Sang: 1 Time ugentlig for hver af Stolens 3 Afdelinger i denne Undervisning.
og Gymnastik: 4 Timer ugentlig, fordelte med Halvtimer paa de 2 Afdelinger, hvori Stolens Disciple i det sidste Skoleaar have været delte i disse Øvelser.

Med Mundskrivelse af 18de Februar f. A. har Kirke-Departementet anmodet Skolernes Rectorer om for Fremtiden baade selv i sin officielle Skrivelser at benævne og at foranledige Skoleforstanderskaberne til at benævne Klasserne saavel efter deres Rækkefølge i den specielle Skoles

Plan, som ved Jævnførelse med den gjældende almindelige Undervisningsplan, saaledes, at f. Ex. ved en Middelskole med 2 toaarige og 2 derpaa følgende etaarige Klasser Betegnelsen bliver:

1ste Klasse — I og II —, 2den Klasse — III og IV —,
3die Klasse — V — og 4de Klasse — VI. —

Skolens Bestyrelse.

I Skolens Bestyrelse er der i Henhold til den nye Skolelov af 17de Juni 1869 foregaaet den Forandring, at det af Amtmanden i Buskerud og Stiftets Biskop hidtil bestaaende Eforat er ophævet. Med Religionsundervisningen har den geistlige og med Skolens Økonomi den civile Overøvrighed fremdeles at føre det nærmeste Overtilsyn. Enhver af dem kan derhos inspicere Skolens Virksomhed i det Hele.

Skolens Forstanderskab skal efter Lovens § 51 bestaa af Magistraten, Rektor og 3 paa Stedet bosatte Mænd, der vælges af Formænd og Repræsentanter. Forstanderskabet, der selv vælger sin Formand, har i Almindelighed at vaage over Alt, hvad der kan tjene til Skolens Færd. Det bør til enhver Tid have nøie Kjendskab til dens Undervisning og Disciplin. Forsaavidt der maatte findes noget at bemærke ved samme, har det at henvende sig til Rektor eller i fornødent Fald til Overbestyrelsen, hvilken ifølge førnævnte fgl. Resol. af 6te November 1869 er henlagt til Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Ingen Forandring i de angaaende Undervisning og Disciplin gjældende Bestemmelser maa foretages, uden at der er givet Forstanderskabet Anledning til at udtale sig desangaaende. Det paaligger desuden Forstanderskabet at forvalte Skolens Midler og Indtægter, efter Forslag fra Rektor at udarbejde Overslag over Skolens Indtægter og Udgifter for hver Budgettermin, at antage Kassere og Regnskabsførere og i det Hele at føre

Tilsyn med Skolens økonomiske Anliggender, dens Bygninger, Inventarier m. v.

Foruden af Magistraten og Rektor bestaar Skolens Forstanderskab for Tiden af de i Formænds og Repræsentanters Møde den 21de Decembr 1869 valgte Medlemmer, Direktør Andresen og Oberstlieutenant Landmark. Istedetfor Politimester Steen, som er forflyttet, er intet nyt Medlem valgt. Forstanderskabet har valgt Byfoged Hoffmann til Formand.

Skolens Lærere.

Siden Begyndelsen af Skoleaaret 1869—70 har Tilsynslærer ved Byens Almueskoler, Seminarist D. U. Hoff af Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet været antaget som Lærer i Skrivning i 7 Timer ugentlig.

Skolens Lærer, Cand. theol. A. N. Særegaard, er holdt naadigst Udnævnelse som Sognepræst til Fladanger fra 1ste Juli 1870 og fratraadte ved Skoleaarets Slutning sin Lærerstilling ved Skolen. I samme Lærerpost blev fra Begyndelsen af Skoleaaret 1870—71 af Kirke-Departementet antaget Cand. theol. Johan Lange.

Da til samme Tid Artilleri-Kapitain Engelschjøn paa Grund af Bortflyttelse havde op sagt sin Stilling som Gymnastiklærer ved Skolen, blev nysnævnte Cand. theol. Lange af Kirke-Departementet tillige antaget som Skolens Lærer i Gymnastik og militære Øvelser under Betingelse af, at han forpligtede sig til at afflutte sit Kursus ved Centralskolen for Lærere i Fegemsøvelser og Vaabenbrug. Til Utagelse af en Assistent under de til Opfyldelsen af den nye Skolelovs § 17 den 9de og 10de samt fra den 12te til den 15de September f. A. foretagne Øvelser i Gymnastik og Exercitie erhvervedes Kirke-Departementets Samtykke; til

Assistent i dette Tilfælde blev Fourer Sæther antaget af Rektor.

Som Vikarius for Cand. theol. Lange under dennes Fraværelse ved Centralskolen fra Januar 1871 er Cand. theol. H. N. Grifsen antaget af Departementet, og til i Kandidat Langes Sted at vikariere som Gynnaestilærer ligeledes Artilleri-Lieutenant D. Krag.

Fagfordelingen mellem Skolens Lærere i Skole-aaet 1870—71 har været følgende:

Rektor: A. Middels- og Realskolen:

2den Latin- og Realklasse Historie 2 Timer, 2den Latin- og Realklasse Latin 9, 1ste Latin- og Realklasse b Moders- maalet 3, Historie 3.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

1ste Klasse — I og II — Modersmaal 2, tilf. 20 Timer ugentlig.

Adjunkt Saxild: A. Middels- og Realskolen:

2 Latin- og Realklasse Geografi 1 Time, Mathematik 4, 2den Realklasse Naturhistorie 2, Naturlære 3, Regning 2, Geometr. Tegning 1, 1ste Latin- og Realklasse b Mathematik 4, Regning 2, 1ste Realklasse b Natur- historie 2, Geometr. Tegning 1.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — III og IV — Naturkundskab 2, Mathem. Fag (geometriske Konstruktionsøvelser og Geometri) 2, 1ste Klasse — II — Naturkundskab 2, tilf. 28 Timer ugentlig.

Adjunkt Bugge: A. Middels- og Realskolen:

2den Latin- og Realklasse Modersmaal 3 Timer, Tydsk 3, 2den Latin- og Realklasse b Græsk 5, 1ste Latin- og Realklasse b Tydsk 3, 1ste Latin- og Realklasse b Latin 8.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — III og IV — Tydst 6, tilf. 28 Timer ugentlig.

Cand. theol. Lange og i hans Fravær i det sidste Halvaar

Cand. theol. Grichjen: A. Middels og Realskolen:

2den Latin- og Realklasse Religion 2 Timer, 1ste Latin- og Realskole b Religion 2;

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — III og IV — Religion 3, Modersmaalet 6, Historie 3, 1ste Klasse — I og II — Religion 3, II Tydst 5, I og II Historie 3, tilf. 27 Timer ugentlig.

Cand. philos. Brahm: A. Middels og Realskolen:

2den Latin- og Realklasse Fransk 2 Timer, 2den Latin- og Realklasse b Engelsk 2, 2den Realklasse Engelsk 3, 1ste Latin- og Realklasse b Fransk 3, Geografi 2, 1ste Realklasse b Engelsk 3.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — IV — Engelsk 6, III og IV Geografi 3, 1ste Klasse — I og II Regning 4, tilf. 28 Timer ugentlig.

Cand. philos. Klausen: A. Middels og Realskolen:

2den Latin- og Realklasse a Græsk 5 Timer;

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — IV — Latin 7, III og IV Mathem. Fag (Regning) 4, 1ste Klasse — I og II — Modersmaalet 9 (hvoraf i 2det Halvaar Tydst 5), I og II Geografi 3, tilf. 28 Timer ugentlig.

Guardein Steenstrup: A. Middels og Realskolen:

1ste og 2den Realklasse Frihaandstegning 1 Time.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — III — Frihaandstegning 1 og — IV —
Lineartegning 1, 1ste Klasse — II — Frihaandstegning 2, tilsammen 4 Timer ugentlig.

Tilshuslærer Hoff: A. Middels- og Realskolen:
1ste Realklasse b.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

1ste og 2den Klasse, I — III —, Skrivning tilsammen
7 Timer ugentlig.

Disciplantallet.

Følgende Tabel giver en Overblik over Antallet af Skolens Disciple og deres Fordeling i Klasserne for hvert af de to Skoleaar 1868—70. De fleste sig til lignende tabellariske Overblik, som ere meddelte i Skolens Aarsberetninger for 1865 og 1868.

Antal Disciple ved Skoleaarets Slutning.		1868—69 . . .	1869—70 . . .
Disciplantallets Fordeling i Klasserne ved Skoleaarets Slutning.	Latinklasserne.	14	13
	Realklasserne.	16	17
	Fællesklasserne.	33	29
Afgang i Løbet af Skoleaaret.		3	5
Tilgang i Skoleaarets Løb.		4	2
Disciplantallets Fordeling i Skolens Klasser ved Skoleaarets Begyndelse.	Latinklasserne.	14	13
	Realklasserne.	18	19
	Fællesklasserne.	30	30
Antal Disciple ved Skoleaarets Begyndelse.	Tilsammen.	62	62
	Dptagne ved Skoleaarets Begyndelse.	9	7
	Gjensiddende fra foregaaende Skoleaar.	53	55
Skoleaar		1868—69 . . .	1869—70 . . .

Af de 59 Disciple, som Skolen havde i sidste Kvartal af Skoleaaret 1869—70, udgik af Skolen efter den offentlige Examen f. A. 10 Disciple.

Ved Begyndelsen af Skoleaaret 1870—71 havde Skolen saaledes tilbage fra det foregaaende Skoleaar 49 Disciple. Til Optagelse i Skolen vare anmeldte 3, hvoraf 2 optoges. Skolen begyndte saaledes Skoleaaret med 51 Disciple, nemlig:

A. Middels- og Realskolen:

2den Latinklasse	9 Disciple.
2den Realklasse	4 —
1ste Latinklasse b	4 —
1ste Realklasse b	5 —

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — IV	7 Disciple.
III	6 —
1ste Klasse II	12 —
I	4 —

Af de 7 Disciple i den nye Middelskoles 2den Klasse — IV var 4 paa Engellslinien og 3 — Latinlinien.

I Skoleaarets Løb optoges ingen Disciple. Derimod udtraadte af Skolen 6 Disciple, nemlig ved Udgangen af 4de Kvartal f. A. af Middels- og Realskolens 1ste Realklasse 2 Disciple.

ved Udgangen af 1ste Kvartal d. A. af Middels- og Realskolens 1ste Latinklasse 1 —
af den nye Middelskoles 2den Klasse — IV 2 —
 1ste Klasse — II 1 —

I Skoleaarets sidste Kvartal har Skolen saaledes 45 Disciple, som ere fordelte i Klasserne paa følgende Maade:

A. Middels- og Realskolen:

2den Latinklasse	9 Disciple.
2den Realklasse	4 —

1ste Latinklasse b 3 Disciple.

1ste Realklasse b 3 —

B. Middelefskolen efter den nye Ordning:

2den Klasse — IV . . . 5 Disciple.

— III 6 —

1ste Klasse — II . . . 12 —

— I 3 —

Alf de 5 Disciple i 2den Klasse — IV høre

2 til Engelfinien,

3 „ Latinfinien.

Til Oplysning om Tilgang og Afgang af Disciple i
Kongsbærgs Skole i de sidste 12 Aar fra 1ste Jult 1859
meddeles følgende Opgave:

	Tilgang af nye Disciple.			Afgang af Disciple.			
	Med Begyndelsen af Skoleaaret.	I Løbet af Skoleaaret.	Tilsammen	Med Udgangen af foregaaende Aar.	I Løbet af Skoleaaret.	Tilsammen	
1859—60	10	3	13	6	5	11	8
1860—61	9	4	13	5	6	11	8
1861—62	8	2	10	6	3	9	9
1862—63	13	2	15	3	5	8	7
1863—64	11	1	12	3	3	6	5
1864—65	9	1	10	11	8	19	16
1865—66	10	1	11	2	3	5	4
1866—67	6	5	11	8	5	13	9
1867—68	14	3	17	6	11	17	14
1868—69	9	4	13	8	3	11	6
1869—70	7	2	9	8	5	13	10
	106	28	134	66	57	123	96
1870—71	2	2	4	10	6	16	11

Tilgangen af nye Disciple var altjaa i de første 11 Aar af dette Tidrum indtil Udgangen af Skoleaaret 1869—70 i Gjennemsnit 12,2 og Antallet af Disciple, der i samme Tid udtraadte af Skolen, i Gjennemsnit 11, 2 aarlig. Derimod stiller Tilgang og Afgang af Disciple sig for Skoleaaret 1870—71 i et andet Forhold.

Af de 13 Disciple, som i de 3 sidste Skoleaar ere udmeldte af Skolen efter fuldstændigen at have gennemgaaet dens Kursus ere 8 udtraadte af 2den Latinklasse og 5 — — 2den Realklasse.

Af de øvrige 27 Disciple, som i samme Tid ere udmeldte af Skolen uden at have gennemgaaet dens hele Kursus, ere

14 Disciple udtraadte dels kort før dels efter Konfirmationen,
 1 — for i Christiania at forberedes til Krigsskolen,
 8 — paa Grund af Forældres Bortflyttelse,
 2 — i det sidste Skoleaar paa Grund af Sygelighed.

Som det sees af de her meddelte Opgaver, er Skolens Discipelantal i det sidste Skoleaar ikke ubetydelig aftaget. Formindskelsen er indtraadt samtidig med Skolens nye Ordning og viser sig vistnok nærmest som en Følge af, at Skolen i det sidste Skoleaar ikke som tidligere har optaget Disciple allerede i 8 Aars Alderen. Det herved lidte Tab skulde ventes erstattet i næste Skoleaar ved Optagelse af de 9 Aars gamle. Men Skolen kan neppe gjøre sig Haab derom allerede saajart. I al Fald vides Antallet af de af Byens Børn, som udenfor Almueskolen for Tiden forberedes til Optagelse i Middelskolen, at være ganske lidet. Forøvrigt var Tilgangen af nye Disciple allerede i Skoleaaret 1869—70 mindre end sædvanligt i flere foregaaende Aar. Tilfældige Omstændigheder have ogsaa medvirket til at formindste Discipelantallet. Skolen sees saaledes i de 3 sidste Aar at have tabt et forholdsvis

ikke faa lidet Antal af Disciple formedelst Forældres Vortflyttelse. Virkningen af saadanne tilfældige Omstændigheder vil altid lettere bemærkes i Søgningen til en Skole, der virker for en mere indskrænket Kreds, og som hidtil næsten alene har kunnet paaregne Disciple fra Byens egen Befolkning. Endogjaa mindre omfattende Forandringer i dennes økonomiske Aar kan lettelig vise sin Indflydelse paa Søgningen til en Skole, som saaledes er stillet.*)

Naar Skolens Omdannelse efter den nye Ordning er fuldstændigen gennemført, vil den atter oventil miste et Aar af det otteaarige Kursus, dens Undervisning efter den ældre Ordning har havt, ligesom den i det forløbne Skoleaar er indskrænket nedenfra med et Aar. Det tør imidlertid antages, at denne Indskrænkning af Skolens Kursus ved borttagelsen af det sidste Aar neppe i nogen synderlig Grad vil bevirke en yderligere Formindskelse af dens Discipelantal. Efter den stærke Tilstrømning af Studerende til Universitetet i de senere Aar vil den nye Middelskole rimeligvis en Tid lang faa sine fleste Disciple paa Engelsklinien. Medens den nye Skole ikke blot paa Latinlinien, men herefter ogsaa paa Engelsklinien vil være en Forstole for dem, der maatte agte videre at forberede sig til Universitetet, vil den paa denne sidste Linie tillige ikke være andet end en almindelig Borger-skole eller Realskole. Men netop for de Disciple, der søge en almindelig borgerlig Skoledannelse vil Skolens nye Ordning i flere Henseender være en Binding. Den nye Ordnings Undervisningsplan tilstedes mere kortsatte Lærebøger. Den lægger flere

*) Det kan bemærkes, at Byen, der i 1865 havde 5000 Indbyggere, antages i de sidste Aar at være gaaet tilbage i Folketal. Efter Mantalslisterne for Skatteligningen skal den nu ikke have over 4700 Indbyggere, og det hele Antal af Børn i den skolepligtige Alder i Byens Almueskoler, Middelskolen og den herved hørende Pigeskole skal nu være omkring 900, medens det i 1867 var 1033.

Timer til den engelske Undervisning, og Franst bliver et valgfrit Fag. Gjennemgaaelsen af den systematiske Lærebog i Arithmetik bortfalder, og gennem praktiske Regneøvelser skulle Eleverne tilegne sig dens Resultater i det for deres Alder passende Omfang. I det Hele vil Realundervisningen i den nye Skole ikke som det i den ældre i flere Fag var Tilfældet, være bunden af Hensyn til andre udenfor liggende Undervisningsformaal.

Undervisningen i den nye Skole vil desuden faa mere Afslutning. Skolen skal have sit Repetitionskursus, og den tilbyder sine Disciple Anledning til at konkurrere ved en offentlig Afgangsexamen og saaledes erhverve et offentligt Vidnesbyrd om den opnaaede Dannelselse og Landsudvikling. Der maa være Rimelighed for, at Antallet af Disciple, som fuldstændigen gennemgaa dens Kursus, vil blive større, og at saaledes ogsaa Discipelantallet i det Hele gennem et længere Tidsrum neppe vil stille sig mindre gunstigt for den nye Skole, end dette i en Række af Aar har været Tilfældet for den ældre Skole. Naar Jernbanen, som snart vil ske, er ført frem til Kongsberg, ville nye Forholde efterhaanden udvikle sig. At disse i flere Henseender ville være gunstige ogsaa for Skolens Søgning, tør antages.

De i Skoleaaret 1870—71 gennemgaaede Undervisningspenge.

A. Middels- og Realskolen.

Moderemaal.

1ste Latin- og Realklasse b: Af Jensens Læsebog 5te Afdeling S. 294—312 og 6te Afdeling S. 406—438. Gjengivelse og Forklaring af det Læste samt Fremsigelse af udenadlærte Digte. Af Lottes Modersmaalets "Grammatik til Skolebrug" Formulæren repeteret, desuden Ordsviningslæren med Forbigaaelse af Kapitelne om Verbets Tider, Udsagnsmaader, Infinitiv

og Participium samt Passiv; endvidere af samme Lærebog 1ste Tillæg: "Rettskrivning og Skilletegn." Skriftlige Arbejder 2 Gange hver Maaned.

2den Latin- og Realklasse: Gjennemgaaelse af Mønstre efter Lassens Lærebøger: En Saga i Oversættelse, nogle Rjæmpeviser, Stykker af Holberg, Wessels Ewald, Baggesen med de fornødne Oplysninger om Forfatter og Skrift- (Digt-)art. Øvelse i Oplæsning og i frit mundtlig Foredrag. Af Borgens "Veiledning" til og med Figurerne. 2 Stile maanedlig, i Regelen forskjellige for Klassens begge Afdelinger.

2den Realklasse desuden i en særskilt Time: Gjennemgaaelse af Mønstre efter Lassens Lærebøger med Øvelse i Oplæsning og i frit mundtlig Foredrag. Enkelte Stile.

Tydsk.

1ste Latin- og Realklasse b: 23 Blade af Autenrieths Lærebog. Af Grammatiken efter Løtkes Lærebog Formlæren repeteret. Stile efter Grønberg.

2den Latin- og Realklasse: 11 Blade af Autenrieths Lærebog. Desuden kursorist Læsning. Af Grammatiken efter Autenrieths og Løtkes Lærebøger Syntaxen indtil Præpositionerne. Stile efter Grønberg. 2den Realklasse desuden i en særskilt Time Retroversion af hjemmelæste Stykker. Kursorist Læsning i Autenrieths Lærebog. Repetition af Formlæren.

Fransk.

1ste Latin- og Realklasse b. Schmidts "Elementar-bog," med Forbigaaelse af flere Øvelsesstykker, især af den poetiske Del.

2den Latin- og Realklasse: Borrings „Études littéraires" S. 10—20, 133—137, 233—252 (16 Blade); dog for Afd. a med flere Forbigaaelser; i det Hele har denne Afdeling læst omtrent 12 Blade af samme Pensum. Begge Afd. af Bloms Grammatik Formlæren.

Engelsk.

1ste Realklasse b: "English Reader" S. 1—21, 28—40, 53—73 (26 Blade). Autenrieths Grammatik: Formlæren. Stile hver 2den Uge.

2den Realklasse: "English Reader" S. 53—65, 72—74, 77—84, 89—105, 113—120, 229—238, 306—319 (omtrent 33 Blade), samt nogle poetiske Stykker. Autenrieths Grammatik: Syntaxen. Stile hver 2den Uge.

2den Latinklasse b: Hedleys "Anvisning" S. 1—40 og 157—185. "English Reader" S. 11—21. Skriftlige Øvelser.

Latin:

1ste Latinklasse b: De 3 første Bøger af Phædri Fabler. Af Cæsars bell. Gall. 1ste Bog og 2den Bog til Kap. 21. Af Madvigs latinske Grammatik er Formlæren repeteret og det nødvendige nye medtaget og af Syntaxen gjenemgaaet Kasuslæren, som tillige er indøvet ved mundtlige og skriftlige Exempler.

2den Latinklasse: Ciceros 4 katilinariske Taler, et Udvalg af Ciceros Breve efter Kielsens Udgave i Omfang svarende til 12te Bog af hans epistolæ ad diversos og af Ovids Forvandlinger 2den Bog V. 1—408 og 3die Bog V. 576—733, i Alt 565 Vers; desuden ex tempore læst af Cæsar gall. Krig 3die Bog Kap. 1—21. Af Madvigs latinske Grammatik Orddannelseslæren samt af Syntaxen Kapitlerne om Adjektiverne, Pronominerne, Sætningers Art og Forbindelse, Indikativ og dets Tider, Konjunktiv, Gjenstandssætninger i Konjunktiv, Konjunktivets Tider og Imperativ; desuden Kapitlerne om Supinum, Gerundium og Gerundivum samt om Participierne. Ugentlig en Hjemmestil og i det sidste Halvaar enkelte skriftlige Oversættelser.

Græsk:

2den Latinklasse a: Formlæren efter Curtius's Gram-

matik temmelig fuldstændig. 1ste Afdeling af Schentks Læsebog med Forbigaaelse af enkelte Exempler.

2den Latinklasse b: 1ste Bog af Xen. Anabasis. 200 Vers af Iliadens første Bog. Formlæren repeteret. Syntaxen læst i Sammenhæng af en Elev indtil § 419, af den anden indtil § 623, om Partiklerne, efter Curtius.

Religion.

1ste Latin- og Realklasse b: Bibelhistorie: Den nye Pagts Historie til § 145 ("Jesús i Gethsemane") efter Kurz Lærebog. 3die, 4de og 5te Part efter Pontoppidans Forklaring. Bibellæsning: Matthæus's Evangelium Kap. 24—28 samt App. Gjæringer Kap. 1—12.

2den Latin- og Realklasse: Bibelhistorie: Den gamle Pagts Historie indtil Afsnittet "Josva og Dommernes Tid" efter Kurz Lærebog. 1ste Part indtil 2den Table, samt 3die, 4de og 5te Part efter Pontoppidans Forklaring. Bibellæsning: Johannes Evangelium Kap. 19—21 samt Kap. 1—12; nogle Søndagstexter gennemgaaede paa Skolen.

Historie.

1ste Latin- og Realklasse b: Efter S. Petersens Lærebog for Almue- og Borgerfkoier: Norges Historie i Middelalderen og under Kalmarunionen samt indtil Christian IV under Foreningen med Danmark; det Mærkeligste af Sveriges og Danmarks Historie i Middelalderen medtaget under Læreren's Foredrag.

2den Latin- og Realklasse: Den nyere og nyeste Tids Historie fra den vestfalske Fred efter Missens Lærebog, hvis fragmentariske Fremstilling af Læreren er udfyldt ved mundtligt Foredrag; — desuden Norges Historie fra Norges og Sveriges første Forening indtil Christian IV, efter S. Petersens Lærebog for Almue- og Borgerfkoier.

Geografi.

- 1ste Latin- og Realklasse b: Daas Udtog: Det Væsentligste af Indledningen; Europa til Østerrig.
 2den Latin- og Realklasse: Daas Udtog af Geografiens: Indledningen. Derhos er efter samme Forfatter's ndførligere Lærebog gennemgaaet: Norge Sverige og Danmark.

Naturhistorie:

- 1ste Realklasse b: De skandinaviske Rovpattedyr efter Nilsons Fauna. Dyreriget efter Brochs Lærebog.
 2den Realklasse: Nogle Sætninger af Kemien oplyste ved Experimenter. Derefter Mineralogi og Geognosi efter Diktat og Skolens Samling.

Mathematik:

- 1ste Latin- og Realklasse b: Arithmetik. Dr. Brochs Lærebog. Anden og tredie Bog samt Ligninger af 1ste og 2den Grad samt Logarithmers Theori.
 Geometri. Holmboes Lærebog. Fra § 53 til Enden med de sædvanlige Forbigaaelser.
 2den Latin- og Realklasse: Arithmetik. Dr. Brochs Lærebog. Hvad der af samme fordres til Examen artium.
 Geometri: Holmboes Lærebog. Hvad der af samme fordres til Examen artium.

Naturlære:

- 2den Realklasse: Nogle Sætninger om Magnetisme, Elektricitet og Varme efter mundtlig Fremstilling. Mechanik dels efter Skolens Indbydelseskrift af 1856 dels efter Diktat. Ontrent 100 Opgaver ere regnede af Disciplene.

Regning:

- 1ste Latin- og Realklasse b: Kvadratrekning samt Repetition af de foregaaende Regningsarter.
 2den Realklasse: Afd. a: Plan Trigonometri og Kubikregning. Afd. b: Repetition.

Geometrisk Tegning:

1ste Realklasse b: Øvelser i efter opgiven Maalestof at gjengive i Grundrids og Opstalt mindre sammensatte Legemer.

2den Realklasse: Afd. a: Guldbergs Opgavesamling. No. 1—8, 14—16, 20—34, 39—46, 51, 53—56, 61—64. Afd. b: Samme Bog. No. 61—71, 74, 81—84, 86, 87, 90, 95, 101—106.

Frihaandstegning:

1ste Realklasse b: Frihaandstegning fortsat efter Fricks Ornamenteer og Victor Adams Dyrstudier i Bløant og tildels i Sortkridt.

2den Realklasse: Frihaandstegning fortsat efter Winkelmann & Söhnes Figurer og Victor Adams Dyrstudier, alt i Sortkridt.

Skrivning:

1ste Realklasse: Øvelse i latinisk Skrift dels efter Opkrift paa Bæggetavlen og Læreren's Takttalling, dels efter Forskrifter og Læreren's Diktat. Skriftlæsning efter "Øvelsesbogen" Side 21—62.

B. Middelskolen efter den nye Ordning:

Religion.

1ste Klasse — I: Bibelhistorie: Den gamle og nye Pagts Historie med enkelte mindre Forbigaaelser efter Bogts lille Lærebog. Lidt bibelsk Geografi mundtlig. Lidt udførligere Gjennemgaaelse af Patriarkernes Historie samt af Jesu Liv, støttet ved Op-læsninger af dertil egnede mindre Stykker og Udsnit af selve Skriften. Kathetismus: De 5 første Parter og Bønner med Luthers Forklaring samt Hustavlen dog med enkelte Forbigaaelser. Nogle Salmer efter Wezels Udvælg.

— II: Det samme Pensum, dog med Forbigaaelser.

2den Klasse — III: Bibelhistorie: Den nye Pagts Historie til § 146 ("Langfredag") efter Bogts "Bibelski

storie for Borgerstoler". Forklaring: 1ste Part efter Pontoppidan. Bibellæsning: Matthæus's Evangelium Kap. 16—28, samt App.s Gjæringer Kap. 1—15. En Del Salmer efter Werels Udvælg.

— IV: Det samme Penjum.

Moderemaal:

1ste Klasse — I og II: Eriskens og Paulsens Læsebog, anden Dels 2den Afdeling, hvoraf er gennemgaaet:

— I: Læsestykkerne 1—29.

— I og II: — 37—76.

Det Læste er gjengivet og flere Digte ere lærte udenad.

Grammatik:

— I: Ved den første grammatiske Undervisning er i første Halvaar gennemgaaet: Taledelene, Nominers og Pronominers Bøining samt den enkelte Sætnings Oplosning med Benyttelse af den af Løkke udgivne Exempelsamling; i andet Halvaar er det Tilbagestaaende af Formlæren, Verbets Bøining, gennemgaaet samtidig med den første Undervisning i Lydst. Endelig har Eleverne fulgt Klases Afdeling II ved den sidste Repetition og har da benyttet Løkses Grammatik for Begyndere som Forberedelsesbog.

— II: Repetition af Formlæren, De vigtigste Sætningsforbindelser. Flittig Øvelse i Sætningsoplosning. Som Forberedelsesbøger er benyttet Løkses Grammatik for Begyndere og samme Forfatters Exempelsamling.

Striftlige Øvelser:

— I: Afskrivning efter Bog og af noget Udenadlært samt Diktat.

— II: Diktat afvejlende i 1ste Halvaar med Afskrivning af noget udenadlært, i 2det Halvaar med Gjenfortælling. Regler for Orthografi og Interpunktion.

2den Klasse — III: Eriskens og Paulsens Læse-

bogs tredje Del: Fra Begyndelsen til S. 185 med stadig Øvelse i mundtlig Gjengivelse af det Læste. Påsejende Digte lært udenad. Af Grammatiken: Det væsentligste af Formlæren og Syntaxen indtil Afsnittet: "Om Adjektiverne og Pronominerne" efter Løffes "Modersmaalets Grammatik til Skolebrug". Analyse i Læsebogen. Skriftlige Øvelser: Gjenfortælling, Omskrivning af Digte til Prosa. Diktat.

— IV: Af Eriksens og Paulsens Læsebog tredje Del samme Penjum. Gjengivelse af det Læste. Digte lært udenad.

Grammatik: Efter Løffes "Modersmaalets Grammatik til Skolebrug". Formlæren repeteret; det væsentligste af Syntaxen; dog er andet Afsnits 3die, 4de, 5te og 6te Kap. i sin Helhed forbigaaede. Skriftlige Øvelser: Gjenfortælling, Omskrivning af Digte til Prosa; mod Slutningen af Aaret Beskrivelser, kaldels i Brevform.

Lydsk:

Iste Klasse — I: Natholms Læsebog de 18 første Stykker. Grammatik (mundtlig): Artikelen, Substantivernes Deklination og Verbet i Aktiv og Passiv. Afskrivning efter Bog, Retrovertering og skriftlige Øvelser i Deklination og Konjugation.

— II: Natholms Læsebog fra Begyndelsen til S. 29; desuden nogle Stykker i Afsnittet: "Kleine Erzählungen, Anekdoten und Charakterzüge." Grammatik: Det væsentligste af Formlæren efter Løffes Lærebog for Begyndere. Skriftlige Øvelser: Bøining af opgivne Ord af de forskjellige Ordklasser, Afskrift efter Læsebogen; senere Diktat.

2den Klasse — III: 22 Blade af Natholms Læsebog. Nyt af Løffes Formlære: Det grammatikalske

Rjøn og de sammensatte Verber. Smaastile efter Grønberg. Desuden sammen med

- IV: Afskrift efter Bog, Repetition af Formlæren og Læsning af 16 Blade af ovennævnte Læsebog. Af Syntaxen har Afdeling IV efter Volkess forfattet tydsk Grammatika læst Kasuslæren og indøvet denne ved mundtlige og skriftlige Exempler, desuden havt særffilte skriftlige Stiløvelser efter Grønberg.

Latjn:

- 2den Klasse — IV: Schmidts latinske Læsebog, de 35 første Stykker af 1ste Afdeling med mundtlig og skriftlig Retrovertering af de hvert Læsestykke tilføjede norske Exempler samt de 15 første Fabler. Det væsentlige af Formlæren efter Madvig's Grammatik 5te Udgave. Regler for Rjønnet samt Fortegnelse over de Verber, der i Dannelsen af Perfekter og Supiner afvige fra Grammatikens Paradigmer, har Discipelen nedskrevet efter Lærerens Diktat. De syntaktiske Grundregler ere mundtlig meddelte under Gjennemgaaelsen af Læsebogen.

Engelsk:

- 2den Klasse — IV: Hedley's "Anvisning" S. 1—157, idet tildels Slutningen af de engelske Øvelsesstykker forbigaaet. Af "Lessons and anecdotes" er læst sammenhængende S. 168—178. (c. 60 Blade). Kurssoriss er læst: det øvrige af "Lessons and anecdotes". I Stil ugentlig. Diktat og mundtlige Øvelser.

Historie:

- 1ste Klasse — I: Det vigtigste af Oldtidens Historie og af Middelalderens indtil Muhamed og Araberne, efter forudgangen mundtlig Gjennemgaaelse af Læreren; til Støtte for Undervisningen er benyttet Nissens Lærebog.

— II: Det samme Pensum.

- 2den Klasse III: Repetition af Oldtidens Historie; des

uden Middelalderen og den nyere Historie fra Joh. Huss til Reformationens Indførelse i England efter Wisens Lærebog.

IV: Repetition af Oldtidens Historie; desuden den nyere Tids Historie fra Karl den 1ste og Cromwell til den franske Revolution.

Lærebogens fragmentariske Fremstilling delvis udfyldt af Læreren ved mundtligt Foredrag.

Geografi:

1ste Klasse — I: Discipelen har erholdt en temmelig fuldstændig mundtlig Oversigt over Geografien. Ved Forberedelsen i Hjemmet er benyttet Daas Jordbeskrivelse for Begyndere. Læreren har ved den mundtlige Fremstilling paa Skolen stræbt hen til det Maal at gøre Undervisningsstoffet saa tiltrækkende og letfatteligt som muligt.

— II: Det samme Pensum.

2den Klasse — III: Daas Udtog: Europa til Mellem-Europas tyske Lande og de fremmede Verdensdele.

— IV: Det samme Pensum.

Naturkundskab:

1ste Klasse — II: Ved Skoleaarets Begyndelse og Slutning Indsamling, Forevisning og Beskrivelse af Planter. Endvidere ved Hjælp af Tegninger eller Exemplarer fra Skolens Samlinger Beskrivelse af Hovedformerne i Hvirveldyrenes Række samt af enkelte Leddyr.

2den Klasse — III: Profches Lærebog. Pattedyr og Fugle samt Planteriget med Tillæg af Linnés System.

— IV: Profches Lærebog. Hvirveldyrenes Række og Insekternes Klasser samt Planteriget med Tillæg af Linnés System.

Mathematisk Fag:

1ste Klasse — I: De fire Regningsarter i hele Tal. Lette Opgaver fra det daglige Liv.

— II: De fire Regningsarter med Brøk i ubenævnte og benævnte Tal. Lette Opgaver af enkelt Reguladetri.

2den Klasse — III: Regning. De fire Regningsarter med Brøk og Decimalbrøk. Indsættelse af Talværdier i Bogstavudtryk. Praktiske Opgaver, hvorunder Rentens Regning og sammenfat Reguladetri (ved Reduktion til Enheden.) Flere Opgaver ere regnede hjemme og indførte i en Opgavebog.

— IV: 1ste Halvaar praktisk Regning som Afdeling III. 2det Halvaar. De fire Regningsarter med Polynomier, Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekjendt. Potentseren. Discipelen har en Opgavebog, hvori er indført talrige Exempler saavel paa praktisk Regning som Bogstavregning, der ere udregnede dels paa Skolen dels i Hjemmet.

— III og IV: Tegning: Konstruktioner angaaende de Gjenstande, der i Saxilds Geometri for Begyndere ere afhandlede indtil § 32.

— IV: 2det Halvaar Saxilds Geometri for Begyndere fra Begyndelsen til § 26.

Tegning:

1ste Klasse — II —: Frihaandstegning efter J. Finnes Uddrag af Professor Hetsch's Grundtræk i Tegnekunsten, i Blyant.

2den Klasse — III: Frihaandstegning efter Fricke's Ornamenteer og de simplere Dyrstudier af B. Adam, samt for 1 Elevs Vedkommende efter Figur af Winkelmann & Söhne, alt i Blyant.

— IV: Øvelser i efter Maal og med Passer og Lineal at aftegne Legemer af simple Former:

Skrivning:

1ste Klasse — I og II: Repeteret og indøvet de

fremdeles skal afholdes. I denne Anledning meddeles, at Departementet for det Tidrum, da Skolen omfatter Klasser saavel af den ældre som af den nye Ordning, overlader hver enkelt Rektor efter at have hørt Skole- raadets Mening at afgjøre, om denne Examen skal afholdes eller ikke, idet Departementet forudsætter, at man ogsaa ved de Skoler, hvor Examen ikke maatte blive afholdt, vil anvende Aarets sidste Uger til en Repetition af hvad der i Halvaaret er gjenemgaaet i de forskjellige Fag.

I Skoleraadets Maanedssamling den 23de Novbr. f. A., i hvilken denne Sag behandlede, erkjendtes det ønskeligt, at den forhen befalede Halvaarsexamen enten ganske skulde sløides eller i al Fald væsentlig forandres. Skulde der holdes en fuldstændig Examen for Prøvelsen af det første Halvaars Pensum, kunde i en Skole for de yngre Aar mundtlig Examination i de fleste Fag vanskelig undgaaes. Halvaarsexamen havde derfor ogsaa medtaget næsten ligesaa lang Tid som den offentlige Aarsexamen, hvad der paa Grund af det efter Sommerserierne følgende Halvaars kortere Varighed havde hindret den fuldstændige og usigtige Repetition af det Pensum, som i dette Halvaar skulde gjenemgaaes. Ved den nye Skolelovs Bestemmelse om, at i ethvert Skoleaar en Uge i Sammenhæng eller fordelt i 2 eller 3 Terminer skal anvendes til Gymnastik og militære Øvelser, var Undervisningstiden i dette Halvaar, til hvilket disse Øvelser antages rettest at burde henlægges, endmere bleven indskrænket.

Det besluttedes derfor, at Halvaarsexamen for 1870 ikke skulde afholdes. Dog antoges det i Betragtning af den offentlige Afgangsexamen, der forestod den nye Middelskoles Disciple, at være af Bigtighed, at disse allerede tidlig vænnedes til i Løbet af en passende Tidsfrist at besvare nogle Opgaver i Tal- og Bogstavregning samt i Konstruktionstegning, hvorfor besluttedes, at en skriftlig Prøve i disse Fag bliver at afholde for Disciplene af den nye Middelskoles 2den Klasse — III og IV. Samme Dag skulde der gives Middels- og Realskolens Disciple i 1ste og 2den Latin- og Realklasse at besvare en skriftlig Opgave i Modersmaalet.

En saadan skriftlig Prøve blev afholdt.

Mathematisk Fag:

- 1ste Klasse — I: De fire Regningsarter i hele Tal.
 Dette Opgaver fra det daglige Liv.
- II: De fire Regningsarter med Brøk i ubenevnte og benevnte Tal. Dette Opgaver af enkelt Reguladetri.
- 2den Klasse — III: Regning. De fire Regningsarter med Brøk og Decimalbrøk. Indsættelse af Talværdier i Bogstavudtryk. Praktiske Opgaver, hvorunder Rentens Regning og sammensat Reguladetri (ved Reduktion til Enheden.) Flere Opgaver ere regnede hjemme og indførte i en Opgavebog.
- IV: 1ste Halvaar praktisk Regning som Afdeling III. 2det Halvaar. De fire Regningsarter med Polynomier, Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekendt. Potentseren. Discipelen har en Opgavebog, hvori er indført talrige Exempler saavel paa praktisk Regning som Bogstavregning, der ere udregnede dels paa Skolen dels i Hjemmet.
- III og IV: Tegning: Konstruktioner angaaende de Gjenstande, der i Saxilds Geometri for Begyndere ere afhandlede indtil § 32.
- IV: 3 andet Halvaar Saxilds Geometri for Begyndere fra Begyndelsen til § 26.

Tegning:

- 1ste Klasse — II —: Frihaandstegning efter J. Finnes Uddrag af Professor Hetsch's Grundtræk i Tegnekunsten, i Blyant.
- 2den Klasse — III: Frihaandstegning efter Fricks Ornamente og de simplere Dyrstudier af B. Adam, samt for 1 Elevs Bedkommende efter Figur af Winkelmann & Söhne, alt i Blyant.
- IV: Øvelser i efter Maal og med Pasjer og Lineal at aftegne Legemer af simple Former:

Skrivning:

- 1ste Klasse — I og II: Repeteret og indøvet de

de vigtigste Grundtryk. Øvelse i latinsk Skrift efter Opfskrift paa Bæggetavlen og Forfkrifter med Anvendelse af Taktmethodoen. Læsning af latinsk og gothisk Haandskrift efter "Øvelsesbogen" forfra til Side 55.

2den Klasse — III: Øvelse i latinsk Skrift dels efter Opfskrift paa Bæggetavlen og Lærerens Takttælling, dels efter Forfkrifter, og i den senere Tid efter Lærerens Diktat. Læsning af latinsk og gothisk Haandskrift efter "Øvelsesbogen" fra S. 21 — 62.

Uddrag af Skolens Regnskab for 1870.

A. Vedkommende den egentlige Skolekasse:

	Indtægt:	Spd.	ß.
1. Beholdning efter Regnskabet for 1869		287.	30 1/2.
2. Kongsberg Kommunes Bidrag		450.	"
3. Kongsberg Skolekassens Bidrag til Regnskabsførerens Afslønning		20.	"
4. Statskassens Tilskud		1640.	"
4. Do. til Alderstillæg		600.	"
6. Skolepenge, Lys og Brændepenge samt Indtrædelsespenge og Testimoniegebyhr		941.	12.
7. Refusioner		2.	48.
		3940.	90 1/2.
	Udgift:	Spd.	ß.
1. Lærernes Lønninger		2485.	50.
2. Do. Alderstillæg		600.	"
3. Lærerne i Tegning og Skrivning		120.	"
4. Do. i Sang og Gymnastik		95.	"
5. Regnskabsførerens Procenter		72.	107.
6. Pedellens Løn og Husleiegodtgjørelse		100.	"
7. Bibliotheket		31.	30.
8. Den fysikalske Samling		6.	60.
9. Lys og Ved		10.	28.
		3521.	35.

Transport 3521. 35.

10. Syftat, Grundleie og Brandkontingent	63.	89.
11. Forskjellige Udgifter	77.	53.
12. Beholdning	278.	33 $\frac{1}{2}$.
	<u>3940.</u>	<u>90$\frac{1}{2}$.</u>

B. Bibliotheket vedkommende:	Spd.	ß.
Efter Regnskabet for 1859 Bibliotheket skyldig	6.	104 $\frac{1}{2}$.
Udgift til Bøger og Indbinding i 1870	31.	30.
Kaar herimod opføres det for Budgetterminen	38.	14 $\frac{1}{2}$.
bevilgede aarlige Tilskud til Bibliothek		
for 1870 med	30.	•
var Bibliotheket ved Udgangen af s. A. skyldig		
til Skolekassen	8.	14 $\frac{1}{2}$.

C. Vedkommende Skolens Samlinger af Naturalier og fysikaliske Apparater.

	Spd.	ß.
Bevilget Tilskud for Budgetterminen 1ste April		
1869 til 31te Marts 1872 20 Spd.		
aarlige	60.	•
ligeledes for Terminen 1ste April til 31te		
Juli 1872	5.	•
	<u>65.</u>	<u>•</u>

Heraf var til disse Samlinger anvendt:		
ved Udgangen af 1869	13.	76.
og efter Regnskabet for 1870	6.	60.
	<u>20.</u>	<u>16.</u>
Til Anvendelse for Samlingerne habes i Behold	44.	104.

Salvaarsexamen 1870.

Ved Skrivelse af 25de Oktober 1870 til Rektor har Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet meddelt Følgende:

"I den nye Skolelo v paabjdes kun Afholdelsen af en aarlig Examen. Det vil selvfølgelig afhænge af dette Departements Bestemmelse, om den Examen, der hidindtil har været afholdt ved Slutningen af andet Kvartal

fremdeles skal afholdes. I denne Anledning meddeles, at Departementet for det Tidrum, da Skolen omfatter Klasser saavel af den ældre som af den nye Ordning, overlader hver enkelt Rektor efter at have hørt Skoleraadets Mening at afgjøre, om denne Examen skal afholdes eller ikke, idet Departementet forudsætter, at man ogsaa ved de Skoler, hvor Examen ikke maatte blive afholdt, vil anvende Aarets sidste Uger til en Repetition af hvad der i Halvaaret er gennemgaaet i de forskjellige Fag.

I Skoleraadets Maanedssamling den 3die Novbr. f. A., i hvilken denne Sag behandlede, erkjendtes det ønskeligt, at den forhen befalede Halvaarsexamen enten ganske kunde sløfes eller i al Fald væsentlig forandres. Skulde der holdes en fuldstændig Examen for Prøvelsen af det første Halvaars Pensum, kunde i en Skole for de yngre Aar mundtlig Examination i de fleste Fag vanskelig undgaaes. Halvaarsexamen havde derfor ogsaa medtaget næsten ligesaa lang Tid som den offentlige Aarsexamen, hvad der paa Grund af det efter Sommerferienne følgende Halvaars kortere Varighed havde hindret den fuldstændige og nøiagtige Repetition af det Pensum, som i dette Halvaar skulde gennemgaaes. Ved den nye Skolelovs Bestemmelse om, at i ethvert Skoleaar en Uge i Sammenhæng eller fordelt i 2 eller 3 Terminer skal anvendes til Gymnastik og militære Øvelser, var Undervisningstiden i dette Halvaar, til hvilket disse Øvelser antages rettest at burde henlægges, endmere bleven indskrænket.

Det besluttedes derfor, at Halvaarsexamen for 1870 ikke skulde afholdes. Dog antoges det i Betragtning af den offentlige Afgangsexamen, der forestod den nye Middelskoles Disciple, at være af Bigtighed, at disse allerede tidlig vænnedes til i Løbet af en passende Tidsfrist at besvare nogle Opgaver i Tal- og Bogstavregning samt i Konstruktions-tegning, hvorfor besluttedes, at en skriftlig Prøve i disse Fag bliver at afholde for Disciplene af den nye Middelskoles 2den Klasse — III og IV. Samme Dag skulde der gives Middels- og Realskolens Disciple i 1ste og 2den Latin- og Realklasse at besvare en skriftlig Opgave i Modersmaalet.

En saadan skriftlig Prøve blev afholdt.

	Formiddag.	Eftermiddag.
Lørdag 1ste Juli.	2den Latin og Realkl. } 1ste Latin og Realkl. b } 2den Klasse III og IV } 1ste Klasse I og II }	Skriftlig Prøve i Modersmaal.
Mandag 3die Juli.	2den Latin og Realkl. } 1ste Latin og Realkl. b } 2den Klasse III og IV. Religion. Kand. theol. Erichsen. 1ste Klasse I og II Regning. Kand. Brahm.	2den Latinklasse Latinst Oversættelse. 2den Realklasse } 1ste Realklasse b } 1ste Latin og Realkl. b Historie. Rektor.
Tirsdag 4de Juli.	2den Latin og Realkl. Religion. Erichsen. 1ste Latin og Realkl. b Kl. 10 Modersmaal Rektor. 2den Klasse III og IV Naturkundskab. Adj. Saxild. 1ste Klasse I og II Modersmaal. Stud. Klausen.	2den Latin og Realkl. } 1ste Latin og Realkl. b } 2den Klasse IV } Tydsk Stil.
Onsdag 5te Juli.	2den Latin og Realkl. Matematik. Saxild. 1ste Latin og Realkl. b Religion. Erichsen. 2den Klasse III og IV Tydsk. Adj. Bugge. 1ste Klasse I og II Geografi. Klausen.	2den Latinklasse Latin } og Latinst Stil. } Rektor, 2den Realklasse Engelsk, Brahm, 2den Klasse — III og IV Regning. Klausen.
Torsdag 6te Juli.	2den Latinklasse b Græsk. Bugge. 2den Latinklasse a Kl. 9 Græsk. Klausen. 2den Realklasse Naturlære og } Regning } Saxild. 1ste Latin og Realkl. Kl. 10 Tydsk. Bugge. 2den Klasse III og IV Geografi. Brahm.	2den Latin og Realkl. Historie. Rektor. 2den Realklasse Naturhistorie og } Geometr. Tegning. } Saxild, 1ste Realklasse Engelsk, Brahm,

Skolens Marskræmme 1871

begynder Lørdag den 1ste Juli forstkommende og fortjættes efter følgende Tabel:

Examen begynder hver Formiddag Kl. 8 og hver Eftermiddag Kl. 4, naar ikke anderledes i Tabellen er bestemt.

Udfaldet af Examen bekjendtgjøres Fredag den 14de Juli Kl. 10 Formiddag. Derefter indtræde Sommersferierne, der vedvare indtil Mandag den 14de August, da Disciplene samles Kl. 11 Formiddag.

Til at overvære denne Examen og Bekjendtgjørelsen af dens Udfald har jeg den Ære paa Medlæ-
reres og egne Vegne herved at indbyde Disciplenes For-
ældre og Foresatte samt Enhver, der interesserer sig for
Skolens Gjerning.

Kongsberg i Juni 1871.

Job. Grass.

Fredag 7de Juli.	2den Latin- og Realkl. Kl. 9. Modersmaal. Bugge.	Alle Klasser: Kl. 4 Sang. Organist Klewe. Kl. 6 Gymnastik. Lieuta. Krag.
	2den Realklasse Engelsk. Brahm.	
Torsdag 8de Juli.	1ste Latin- og Realkl. b Kl. 10. Geografi. Brahm.	
	2den Klasse — III og IV Modersmaal. Erichsen.	
	1ste Klasse — II Naturkundskab. Saxild.	
Mandag 10de Juli.	2den Latin- og Realkl. Tydst. Bugge.	
	1ste Latin- og Realkl. b Kl. 10 Matematik. Saxild.	
	1ste Realklasse Naturhistorie. Saxild.	
Tirsdag 11te Juli.	2den Klasse — III og IV Historie. Erichsen.	
	1ste Klasse — I Kl. II Tydst. Klausen.	
	2den Latin- og Realkl. Fransk. Brahm.	
Torsdag 11te Juli.	1ste Latinkl. b Kl. II Latin. Bugge.	
	2den Klasse III og IV Konstruktioner } Geometri og Geometri } Saxild.	
	1ste Klasse I og II Historie. Erichsen.	
Fredag 11te Juli.	2den Latin- og Realkl. Geografi. Saxild.	
	1ste Latin- og Realkl. b Kl. 10 Fransk. Brahm.	
	2den Klasse IV L. Kl. 11 Latin. Klausen.	
Torsdag 11te Juli.	2den Klasse IV B Engelsk. Brahm.	
	1ste Klasse II Tydst. Erichsen.	

1871.